

Łomża, dnia 08.03.2017

MOPS.0711.A.2.2017

Przewodniczący
Rady Miejskiej Łomży

Wniosek

Na podstawie art. 110 ust 9 ustawy o pomocy społecznej przedkładam sprawozdanie z realizacji zadań pomocy społecznej za 2016 rok celem przyjęcia sprawozdania przez Radę na najbliższej sesji Rady Miejskiej Łomży.

Z poważaniem

z up. PREZYDENTA MIASTA

dr Agnieszka Barbara Muzyk
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA



**SPRAWOZDANIE OPISOWE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁOMŻY
za 2016 rok**

Łomża dn. 06.02.2017

Spis treści

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	3
1.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej –stan na 31 grudnia 2016r.....	3
1.2 Klub Seniora – 3 osoby.....	3
1.3 Noclegownia dla bezdomnych- 6 osób.....	3
II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	4
2.1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi.....	4
2.2 Placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	5
2.3 Domy Pomocy Społecznej	6
2.4 Klub Seniora	6
2.5 Rodziny zastępcze.....	7
2.6 Nieodpłatna pomoc prawna.....	8
2.7 Pozyskiwanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego	8
III. DZIAŁANIA MOPS W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH.....	9
3.1 Program korekcyjno-edukacyjny.....	9
3.2 Procedura Niebieskie Karty	10
3.3 Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	11
IV. POMOC ŚRODOWISKOWA	11
4.1 Charakterystyka klientów pomocy społecznej.....	11
4.2 Kontrakt socjalny.....	13
V. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE.....	14
5.1 Zasiłki celowe	14
5.2 Zasiłki okresowe finansowane z budżetu państwa.....	15
5.3 Zasiłki stałe - zadania własne finansowane z budżetu państwa.....	15
VI. ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE	16
6.1 Noclegownia dla bezdomnych	16
6.2 Składki na ubezpieczenia społeczne za podopiecznych	17
6.3 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	18
6.4 Pomoc państwa w zakresie dożywiania.....	18
6.5 Mieszkania chronione.....	19
6.6 Interwencja kryzysowa i poradnictwo specjalistyczne	20
6.7 Praca socjalna.....	20
VII. POMOC CUDZOZIEMCOM.....	21
VIII. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE.....	23
IX. REALIZACJA PROGRAMU WOLONTARYSTYCZNEGO	24
X. WSPÓLPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	25

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

1.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej –stan na 31 grudnia 2016r

- Dyrektor – 1 osoba,
- Z-ca Dyrektora – 1 osoba,
- Dział Księgowo-Finansowy – 6 osób,
- Dział Organizacyjno-Administracyjny – 7 osób,
- Dział Pracy Środowiskowej – 33 osoby,
- Dział Świadczeń Środowiskowych – 59 osób w tym 54 opiekunki domowe,
- Biuro Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 4 osoby,
- Samodzielne stanowisko pracy: koordynator ds. komputeryzacji - 1 osoba,
- Radca prawny – 1 osoba.

1.2 Klub Seniora – 3 osoby.

1.3 Noclegownia dla bezdomnych- 6 osób

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy- Miasta Łomży, wykonuje zadania miasta na prawach powiatu.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art.2.1)¹

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa art. 2 ust.1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem²

Pracownicy socjalni w MOPS zajmują się problemami, które zagrażają prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, starają się łagodzić i rozwiązywać różne sytuacje problemowe.

Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Szkolenia w 2016 roku pracowników socjalnych oraz pozostałych pracowników:

1. Zamówienia publiczne – 2 osoby,
2. Obsługa płatnika – 2 osoby,
3. Prawo pracy – 7 osób,
4. Praca z trudnym klientem – 7 osób,
5. Konferencja „Terapia uzależnień od hazardu” – 15 osób,

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

² Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

6. Praca z klientem niepełnosprawnym – 1 osoba,.
7. Pomoc rodzinie uwikłanej w przemoc – 12 osób,
8. „Dziecko między dorosłymi-ograniczenie kontaktu z jednym z rodziców i wikłanie w konflikt a procedura Niebieskie Karty”- 3 osoby,
9. Aktywizacja społeczno - ekonomiczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez działalność podmiotów ekonomicznej w woj. pomorskim i małopolskim – 4 osoby,
10. Ekonomia społeczna w wymiarze lokalnym – 4 osoby.

Ponadto 8 osób otrzymało tytuł specjalisty I stopnia w zawodzie pracownik socjalny, 1 osoba II stopnia oraz 1 ukończyła Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

2.1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

W ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej na 2016 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizowany był :

- **Program profilaktyczny dla rodzin z dziećmi pt. „Lepsze jutro”.**

Uczestnicy programu: 20 dzieci w wieku od 7 do 14 lat oraz ich rodzice. Łącznie – 11 rodzin. Realizację programu rozpoczęto w marcu 2016 r. Miejsce realizacji - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej .

Zrealizowane działania:

- warsztaty i prelekcję z psychologiem dla dzieci i rodziców – łącznie 51 godzin,
- warsztaty i prelekcję z terapeutą uzależnień dla dzieci i rodziców - łącznie 51 godzin.

Ponadto w czerwcu uczestnicy obejrzeli spektakl w Teatrze Lalki i Aktora w Łomży pt. „ Magiczny sklep”. Odbył się także wyjazd integracyjny rodzin do Pensjonatu „Biesiadny Bór ” w Czerwonym Borze. Wyjazd integracyjny połączony był z zajęciami socjoterapeutycznymi dotyczącymi komunikacji w rodzinie dla rodziców i dzieci. Zajęcia prowadzone były przez specjalistę terapii uzależnień i psychologa. Dzieci i rodzice uczestniczyły w różnych zabawach sprawnościowych oraz warsztatach. W czerwcu po zakończeniu roku szkolnego grupa dzieci i rodziców skorzystała z Parku Wodnego w Łomży. W okresie od 15 lipca do 24 lipca grupa dzieci uczestniczących w programie „Lepsze jutro” przebywała na koloniach w Jastrzębiej Górze nad morzem. W trakcie kolonii zrealizowany został program edukacyjno-profilaktyczny dla dzieci. Na potrzebę zadań

projektowych zostały zakupione materiały biurowe oraz kawa, herbata, ciastka i woda. Koszt realizacji programu- 19 548,53 zł.

- **Wspieranie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym „Dobra praktyka”**

W ramach programu 32 pracowników socjalnych zostało przeszkolonych przez psychologa z zakresu przeciwdziałania przemocy i innych szkodliwych zjawisk społecznych w ilości 50 godz. Przeprowadzono indywidualne konsultacje, warsztaty i superwizje w celu zwiększenia kompetencji pracowników prowadzących prace z rodzinami, którym została założona „Niebieska Karta” – 50 godz. W celu edukacji społeczności lokalnej przygotowano ulotki, plakaty i broszury informacyjne na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Efektom programu było podniesienie kwalifikacji i doskonalenie kompetencji osób realizujących procedurę Niebieska Karta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Koszt realizacji zadania – 10 997,53 zł

2.2 Placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W mieście funkcjonuje Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza łącząca w sobie dwie funkcje tj. socjalizacyjną i interwencyjną, posiadająca łącznie 24 miejsca (19 w grupie socjalizacyjnej i 5 w grupie interwencyjnej), w której wg stanu na 31.12.2016 r. umieszczonych było 10 dzieci z Łomży. Pozostałe dzieci pochodziły z innych powiatów (najwięcej z powiatu łomżyńskiego ziemskiego- 6 dzieci oraz z Ostrołęki, Sejn i Augustowa). Inne powiaty zgodnie z zawartymi porozumieniami poniosły pełne koszty pobytu „swoich” dzieci w placówce.

Miasto Łomża natomiast poniosło koszty pobytu jednego dziecka umieszczonego w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej we Włodawie w wys. 42 565,44 zł.

Ponadto w okresie od września do grudnia jedno dziecko z Łomży przebywało w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Białymstoku co kosztowało 19 938,19 zł. Łącznie m. Łomża poniosło koszty z tym związane w wys. 62.503,63 zł .

W przypadku osiągnięcia pełnoletności, wychowankowie opuszczający placówkę opiekuńczo-wychowawczą mają prawo ubiegać się o wsparcie mające na celu pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie lub zagospodarowanie.

W 2016 r. takiej pomocy udzielono 3 osobom na kontynuowanie nauki w wys. po 500 zł. miesięcznie na ogólną kwotę 17 000 zł. Dwie osoby skorzystało z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie na kwotę 13 200 zł. i jedna na zagospodarowanie na kwotę 3 000 zł.

2.3 Domy Pomocy Społecznej

Na dzień 31.12.2016 r. w Domach Pomocy Społecznej przebywało 65 w tym 59 osób na terenie innych powiatów i 6 osób w DPS w Łomży ul. Polowa 39 (organem prowadzącym jest miasto Łomża, MOPS nie finansuje kosztów pobytu).

Na dofinansowanie pobytu tych osób wydano 1 542 440,34 zł

W ostatnich latach obserwuje się bardzo silną tendencję wzrostową zapotrzebowania na miejsca w placówkach zapewniających całodobową opiekę. Ma to związek ze starzeniem się społeczeństwa, przedłużającą się średnią życia i występującymi chorobami wieku starszego (zniedożnienie, demencja itp.).

Reagując na potrzeby Prezydent Miasta zawarł w dniu 1 lipca 2016 r. umowę z Łomżyńskim Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Chorym z Chorobą Alzheimer'a w Łomży, ul. Bema 39 na prowadzenie Rodzinnego Domu Opieki „Paradiso”. Powyższy Dom dysponuje 8 miejscami. Z pobytu w tej placówce skorzystało 8 osób, które zostały skierowane przez MOPS. Dofinansowanie do kosztów pobytu w wysokości 19 819, 78 zł otrzymało 4 osoby, pozostałe osoby pokrywały koszty z własnych środków.

2.4 Klub Seniora

„Klub Seniora” działał na zasadach dziennego pobytu. Jest ośrodkiem wsparcia, którego zadaniem jest zaspokojenie potrzeb osób starszych. Klub Seniora jest miejscem otwartym dla wszystkich seniorów.

Oprócz korzystania z posiłków do października 2016 r. seniorzy uczestniczyli w różnych zajęciach kulturalno-oświatowych.

Na dzień 17.10.2016 r. z posiłków korzystało średnio dziennie 107 osób w tym 63 osoby nieodpłatnie. Łącznie wydano 26 025 posiłków. W okresie od stycznia do października Klub Seniora współpracował z:

- Biblioteką Publiczną w Łomży ul. 3 Maja- spotkania z książką,
- Przedszkolem Nr 2 oraz przedszkolem „Wesołe Słoneczko” –z okazji Dnia Babci i Dziadka,
- z Ogniskiem Misyjnym ze Szkoły Podstawowej Nr 2.

Seniorzy uczestniczyli także w:

- spotkaniu z policjantką z Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji e Łomży,
- szkoleniu na temat „Rozpoznawania banknotów”,
- prelekcji pt. „Zrozumieć ubytek słuchu”
- spotkaniu z seniorami z Grajewa i Wizny,

- spotkaniu grillowym na Rodzinych Ogródkach Działkowych „ROD”,
- wycieczce - Supraśl -Krynki-Kruszyniany,

Ponadto seniorzy brali udział w zajęciach komputerowych, plastycznych, gimnastycznych, muzycznych (zespół „Senior Vita” i zespół „Retro Band”) oraz w spotkaniach biesiadnych.

W Klubie Seniora istniało kółko brydżowe i szachowe. Łącznie z działalności Klubu korzystało 160 osób. Od listopada 2016 r. siedziba Klubu Seniora została przeniesiona na ul. Mickiewicza 4 w Łomży. Zajęcia muzyczne odbywały się 3 razy w tygodniu i zabawy taneczne w soboty. Zajęcia brydżowe seniorów zostały przeniesione do Domku Pastora w Łomży. Na utrzymanie Klubu Seniora wydatkowano kwotę w wys. 506 429,08 zł. W Klubie Seniora na 31.10.2016 r. zatrudnionych było 7 osób na 6,5 etatu (w tym 1 osoba na zasiłku macierzyńskim). Koszt realizowanego zadania w 2016 r. wyniósł 506 429,08 zł

Od stycznia 2017 r. po adaptacji pomieszczeń Klubu Seniora na ul. Skłodowskiej 2 w Łomży powstała nowa placówka dla seniorów z miasta - Dzienny Dom Pobytu „Senior-WIGOR”. Na dokumentację projektowo-kosztorysową na przebudowę pomieszczeń wydatkowaną 27 060 zł.

2.5 Rodziny zastępcze

Rodzinną pieczę zastępczą jest formą sprawowania opieki nad dzieckiem całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, lub dzieckiem niedostosowanym społecznie. Rodzina zastępcza ma zapewnić dziecku warunki rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia w tym warunki bytowe, zaspakajanie indywidualnych potrzeb dziecka, zainteresowań oraz odpowiednie warunki do wypoczynku, nauki itp.

Organizatorem pieczy zastępczej w Łomży jest Centrum Pieczy Zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia obsługę administracyjno-prawną świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych. W 2016 r. świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka otrzymało 37 rodzin zastępczych na 69 dzieci (29 dzieci przebywających w rodzinach spokrewnionych, 21 w rodzinach zastępczych niezawodowych (w tym 1 dziecko z Łomży) i 19 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych (w tym 11 z Łomży). Z tego tytułu MOPS poniósł koszty na łączną kwotę zł. 701 411 53 zł.

Jednocześnie 23 dzieci z Łomży przebywało w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów za których m. Łomża refundowało tym powiatom koszty w wysokości 258 215,37 zł

Od 1 kwietnia br. weszły w życie przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U.poz. 195), które zmieniły w części ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie przyznania rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku dodatku wychowawczego w wys. 500 zł. MOPS w Łomży podjął niezbędne działania w tym

zakresie z czego efektem było przyznanie 515 świadczeń na kwotę 250 771,33 zł. Zadanie to finansowane jest z budżetu państwa.

Kontynuuję naukę 12 osób – to pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych pochodzący z Łomży. Na kontynuowanie nauki wydatkowano kwotę w wys. 50 203,22 zł.

W omawianym okresie nie wypłacano pomocy pieniężnej na usamodzielnienie.

Na zagospodarowanie otrzymało pomoc 2 osoby w wys. 4 500 zł

W 2016 r. funkcjonowało jak dotychczas 5 rodzin zastępczych zawodowych, w tym jedna pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Nadzór merytoryczny nad rodzinami zastępczymi pełni Centrum Pieczy Zastępczej.

2.6. Nieodpłatna pomoc prawna.

Zarządzeniem Nr.358/2015 r. Prezydenta Miasta Łomża z dnia 11 grudnia 2015 r. przekazano do realizacji Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Łomży zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Nieodpłatna pomoc prawna i edukacja prawna przysługuje osobie fizycznej, która w okresie 12 m-cy poprzedzających zwrócenie się o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej i wobec której nie wydano decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia, osobie, która posiada Kartę Dużej Rodziny, kombatanom, ofiarom represji wojennych i powojennych, weteranom, osobie, która nie ukończyła 26 lat lub ukończyła 65 lat, oraz tym, którzy ponieśli straty z powodu klęsk żywiołowych, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej.

Na terenie miasta utworzono 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej. Jeden punkt znajduje się na ul. Nowej 2/308, który prowadzony jest przez organizację pozarządową „Houeste Vivere” i dwa punkty na ul. Polnej 16 i Reymonta 9.

Pomoc prawna świadczona była przez 20 radców prawnych i adwokatów. W 2016 r. udzielono 369 porad prawnych.

Nieodpłatna pomoc prawna jest zadaniem zleconym. Koszt realizacji zadania wyniósł 170 413,68 zł na obsługę zadania wydatkowano 4 969,49 zł

2.7 Pozyskiwanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął we wrześniu 2016 r. realizację projektu „**Aktywnie do sukcesu**” Projekt skierowany jest do 100 osób (K-64, M-36), korzystających z pomocy społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubóstwem, korzystających z POPŻ, bezrobotnych z określonym III profilem, nieaktywnych zawodowo i niepełnosprawnych.

Wartość projektu 1 273 444,80 PLN, dofinansowanie 1 081 060,80

Czas trwania projektu 1 września 2016 do 31 sierpnia 2018r.

Podzielony na dwa moduły po 50 uczestników.

I Moduł 1.09.2016-31.08.2017 r. II Moduł 1.09.2017-31.08.2018 r. W projekcie zaplanowano działania z aktywnej integracji, aktywizację zawodową, staże zawodowe, oraz działania środowiskowe.

W 2016 r zostały zrealizowane następujące zadania: zajęcia grupowe z prawnikiem, zajęcia grupowe ze specjalistą terapii uzależnień, warsztaty zarządzania budżetem i indywidualne konsultacje z psychologiem. Wyplacono zasiłki celowe dla 52 uczestników projektu. Łączna kwota – 30 368 zł.

W maju 2016 r. MOPS w Partnerstwie Miasta i Fundacji Inicjatyw Rozwojowych w Białymstoku złożył do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego projekt „Centrum Integracji Społecznej w Łomży szansą na lepsze jutro osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”. Zadaniem projektu jest zwiększenie aktywności społecznej 58 osób (kobiet i mężczyzn zagrożonych wykluczeniem społecznym pozostających bez zatrudnienia. Wartość projektu 1 967 892 zł. Wniosek uzyskał pozytywną ocenę formalną i merytoryczną. Obecnie przygotowywane są dokumenty do podpisania umowy.

III. DZIAŁANIA MOPS W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH

3.1 Program korekcyjno-edukacyjny

Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie w 2016 r. został opracowany na podstawie wytycznych Programu Duluth. Jego głównym założeniem jest pomoc sprawcom przemocy w zaprzestaniu jej stosowania poprzez edukację, mającą na celu:

- uświadomienie czym jest przemoc,
- uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- rozpoznanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użycie przemocy,
- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez agresji,
- naukę konstruktywnego wyrażania uczuć, zwiększenie poczucia odpowiedzialności.

Zajęcia odbywały się w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, przewidywały 1 spotkanie indywidualne i 12 spotkań grupowych (po 5 godzin, odbywających się 1-2 razy w tygodniu). Zastosowano następujące techniki i metody pracy: mini wykład, dyskusja tematyczna, ankieta, „burza mózgów”, film tematyczny, metoda sytuacyjna, trening, praca w podgrupach.

Zajęcia prowadzone były przez 2 psychologów w 2 grupach:

I grupa: w terminie od 23.03.2016 r. do 01.06.2016 r.

Zajęcia rozpoczęło 15 osób (w tym 14 mężczyzn i 1 kobieta), a ukończyło 11 osób (w tym 10 mężczyzn i 1 kobieta).

II grupa od 13.10.2016 do 07.12.2016 r.

Zajęcia rozpoczęło 15 osób (14 mężczyzn i 1 kobieta), ukończyło 10 osób (9 mężczyzn i 1 kobieta).

Na zajęcia osoby te zostały skierowane przez:

- koordynatora LZI,
- pracowników socjalnych.

Zachowania uczestników są monitorowane przez psychologa, kuratorów, pracowników socjalnych, MOPS i OIK oraz dzielnicowych KMP.

Koszt zrealizowanego zadania wyniósł – 25 376,79 zł. Środki wydatkowano na umowy zlecenia dla 2 osób i materiały biurowe.

3.2 Procedura Niebieskie Karty

W ramach współpracy przedstawicieli instytucji realizujących procedurę Niebieskie Karty, zgodnie z ustawą z dn. 29 lipca 2011 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm) w 2016 r. zostało wszczętych w Łomży 171 nowe procedury (z poprzednich lat kontynuowano 72 procedury).przez:

- w 17 przypadkach przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
- w 1 przypadku przez przedstawicieli oświaty,
- w 152 przypadkach przez przedstawicieli policji.
- w 1 przypadku przez przedstawicieli MKRPA

W 2016 r. procedura NK nie była wszczynana przez przedstawicieli ochrony zdrowia .

W sytuacjach wymagających szybkiej interwencji, gdy występowało zagrożenie życia i zdrowia osób pokrzywdzonych, członkowie grup roboczych wystosowali 4 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Łomży o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się z art. 207.

W 11 przypadkach skierowano wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe.

3.3 Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Łomży Nr 136/16 z dnia 28 kwietnia 2016 roku został powołany Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład zespołu wchodzi 17 przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz pomocy rodzinie. Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbywa posiedzenia co najmniej raz na 3 miesiące. W 2016 r. miało miejsce 9 spotkań. W wyniku prowadzonych dyskusji i analizy zebranej dokumentacji podjęto decyzję o zamknięciu 173 procedur Niebieskie Karty (w tym: 21 procedur z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz 152 procedury z uwagi na brak zasadności podejmowania działań).

W 2016 r. Lokalny Zespół Interdyscyplinarny powołał 83 grupy robocze. Odbyło się 405 posiedzeń grup roboczych pracujących z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie. W posiedzeniach grup roboczych brali udział w zależności od potrzeb pracownicy socjalni MOPS, dzielnicowi KMP, pedagodzy, kuratorzy, asystenci rodzinni, psychologowie oraz przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. POMOC ŚRODOWISKOWA

4.1 Charakterystyka klientów pomocy społecznej

Pomoc społeczna ułatwia przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Korzystanie z pomocy uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego oraz wystąpienia, w związku z niskim dochodem, przesłanek określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, np: bezrobocie, niepełnosprawności, długotrwałej choroby. Katalog przesłanek uprawniających do przyznania pomocy jest bardzo szeroki i nie jest zamknięty.

W zakres pomocy społecznej wchodzi:

- pomoc materialna,
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- poradnictwo prawne, i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnień.

Realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2016 roku z pomocy MOPS w Łomży skorzystało 2 375 osób – 1 592 rodziny – 3 521 osób w rodzinie.

Powodem korzystania z pomocy społecznej było wystąpienie równocześnie kilku przesłanek:

- **ubóstwo – 1234 rodziny,**
- bezdomność- 33 rodziny,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 78 rodzin, w tym 41 rodziny wielodzietne,
- bezrobocie – 845 rodzin,
- niepełnosprawność – 502 rodziny,
- długotrwała choroba - 352 rodziny,
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 179 w tym: rodziny niepełne -139, rodziny wielodzietne – 53 ,
- alkoholizm – 28 rodzin,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 13 osób,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – 11 rodzin,
- sytuacja kryzysowa – 17 rodzin,
- przemoc w rodzinie – 19 rodzin.

Analizując powyższe przesłanki to w większości **ubóstwo** było przyczyną korzystania z pomocy społecznej. W głównej mierze **bezrobocie** wpłynęło na szerzenie się ubóstwa. Najbardziej narażone na długotrwałe ubóstwo były rodziny wielodzietne, niepełne, z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością oraz uzależnieniem. Utrata źródeł dochodu powoduje, że dla znacznej części rodzin zasiłki z pomocy społecznej stają się głównym źródłem utrzymania.

Z analizy dokumentów wynika, że dla 480 rodzin, zasiłki z pomocy społecznej stanowiły główne źródło utrzymania. Dla 333 rodzin źródłem utrzymania była renta lub emerytura, świadczenia rodzinne 279 rodzin, wynagrodzenie za pracę 230 rodzin, dodatek mieszkaniowy 119 rodzin, alimenty 120 rodzin , zasiłek z PUP 31 rodzin.

Zasoby mieszkaniowe:

- Łomżyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa – 331.
- Spółdzielnia Perspektywa – 155,
- MPGKiM – 384,
- Domki jednorodzinne – 171,
- Stancje – 460,
- Inne – 91

Okres korzystania z pomocy

- do 1 roku – 295,
- do 2 lat – 213,
- do 3 lat – 194,
- do 4 lat – 171,
- od 5 lat i więcej 719.

Wykształcenie osób korzystających z pomocy:

- szkoła specjalna – 17,
- podstawowe – 484,
- zawodowe – 529,
- gimnazjalne – 71,
- średnie – 399,
- wyższe - 90,
- brak wykształcenia – 2.

4.2 Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określa uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny (art.6 pkt.6)³

Kontrakt socjalny jest jednym z instrumentów pracy socjalnej. Wskazuje osobie lub rodzinie kierunki działań umożliwiających wyjście z trudnej sytuacji. Mobilizuje do własnej aktywności, wzmacnia wiarę we własne siły, zapewnia możliwość korzystania z potrzebnego doradztwa lub szkoleń oraz pomocy finansowej, jak również określa sposób wsparcia działań beneficjenta przez pracownika socjalnego.

W swojej formie kontrakt jest sprecyzowanym zapisem zobowiązań dwóch stron, pracownika socjalnego, reprezentującego daną instytucję i klienta pomocy społecznej. Kontrakt uwzględnia indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta.

W 2016 r. roku pracownicy socjalni zawarli 207 kontraktów socjalnych. Kontrakty dotyczyły m.in. podjęcia prac społecznie użytecznych, ustalenia stopnia niepełnosprawności, uzyskania alimentów, dodatku mieszkaniowego, podjęcia leczenia odwykowego, podjęcia pracy społecznie użytecznej, podjęcia szkoleń itp.

³ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

10 kontraktów nie zostało zrealizowanych ze względu na brak zaangażowania beneficjentów i nie zrealizowanych postanowień.

V. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

Świadczenia pieniężne otrzymało – 1 681 osób - 1 382 rodziny.

5.1 Zasiłki celowe

Zasiłek celowy jest świadczeniem pieniężnym przyznawanym w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Zasiłki celowe i w naturze ogółem otrzymało 1 662 osoby, w tym zasiłki specjalne celowe – 193 osoby.

Zasiłki przeznaczone były na:

- opał – 313 rodzin,
- żywność – 590 rodzin,
- leki, leczenie (okulary) -233 rodziny,
- odzież, obuwie – 240 rodzin,
- sprzęt gospodarstwa domowego - 13 rodzin,
- dopłata do wydatków mieszkaniowych – 224 rodziny
- remonty – 3 rodziny,
- kolonie – 16 rodzin,
- zakup podręczników – 9 rodzin,
- inne potrzeby - 129 rodzin.

Kwota wydatkowana na zasiłki celowe – 760 313 zł.

Wykonano usługi pogrzebowe dla 6 osób, na realizację zadania wydano 7 036,81 zł.

Uchwałą NR 52/IX/15 Rady Miejskiej Łomży z dnia 27 maja 2015 r. przyjęty został gminny program osłony w zakresie pomocy finansowej na zakup leków dla mieszkańców Miasta Łomża. Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do mieszkańców Miasta Łomża -osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku, osób przewlekłe chorych w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

W 2016 r. z tej formy pomocy skorzystało 127 osób. Wyplacono 609 świadczeń na kwotę 54 210,70 zł.

5.2 Zasiłki okresowe finansowane z budżetu państwa.

Zasiłek okresowy przysługuje dla osób i rodzin, którym dochód nie przekracza:

1. osoby samotnie gospodarujące w wysokości – 634 zł,
2. osoby w rodzinie – 514 zł.

Z zasiłków okresowych skorzystało 968 rodzin – 2 396 osób w rodzinie. Wyplacono 4 711 świadczeń- na kwotę 1 871 670 zł. Średnia wysokość zasiłku na rodzinę wyniosła 397,29 zł. Zasiłek wypłacany był średnio przez okres ok. 4,8 miesiąca.

Zasiłki okresowe przyznane były z powodu:

- bezrobocia – 831 osób,
- długotrwałej choroby – 69 osób,
- niepełnosprawności – 33 osoby,
- możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień innych systemów ubezpieczenia społecznego- 1 osoba,
- inne powody – 34 osoby.

5.3 Zasiłki stałe - zadania własne finansowane z budżetu państwa

Zasiłek stały jest świadczeniem pieniężnym, przyznawanym osobom, które są niezdolne do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolne do pracy, jeżeli ich dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Zasiłek przysługuje;

1. Pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej- 634 zł
2. Pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie – 514 zł.

Zasiłki stałe otrzymało 317 osób, w tym:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 246 osób,
- pozostającej w rodzinie – 71 osób.

Na zasiłki stałe wydatkowano – 1 579 910 zł – wyplacono 3 267 świadczeń.

VI. ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Świadczenia niepieniężne w postaci schronienia, składek na ubezpieczenie społeczne, posiłków, pomocy rzeczowej oraz usług opiekuńczych otrzymało 1942 osoby - 1283 rodziny.

6.1 Noclegownia dla bezdomnych

Noclegownia dla bezdomnych przeznaczona jest do udzielania doraźnej i okresowej pomocy osobom bezdomnym.

- Noclegownia dla mężczyzn – 18 miejsc noclegowych,
- Noclegownia dla kobiet – 2 miejsca noclegowe,
- Ogrzewalnia mężczyzn – 16 miejsc noclegowych,
- Ogrzewalnia dla kobiet – 4 miejsca noclegowe.

Ze schronienia w Noclegowni skorzystało 19 osób (mężczyźni) - liczba osobodni – 1721.

Przedział wiekowy:

od 19 – 40 lat – 4 osoby,

od 41 do 60 lat – 12 osób,

Od 61 do 75 lat – 3 osoby.

Z ogrzewalni mężczyzn i kobiet skorzystało 113 osób – 980 osobodni.

Główną przyczyną bezdomności osób przebywających w Noclegowni było nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, brak pracy, zadłużenia finansowe, eksmisje oraz brak wiary we własne możliwości.

Zadaniem priorytetowym pracowników Noclegowni było zmniejszenie i wyprowadzenie osób ze stanu bezdomności, udzielenie osobom takiego wsparcia by możliwe było ich pełne samodzielne życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Szczególne działania to profilaktyka zapobiegająca zagrożeniom społecznym – kierowanie do ośrodków leczenia uzależnień oraz aktywizacja osób.

Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej to:

- integracja ze społeczeństwem,
- prowadzenie działań edukacyjnych,
- pomoc w uzyskaniu niezbędnych dokumentów, zaświadczeń, ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc i wspieranie w trudnych sytuacjach rodzinnych,
- motywowanie do zmiany sposobu życia – 3 osoby obecnie uczęszcza na terapię dla osób uzależnionych w WOPiTU.

W ramach prowadzonej pracy przez pracowników Noclegowni 9 osób usamodzielniało się:

- 3 osoby podjęło pracę,
- 4 osoby otrzymało zasiłki stałe i zamieszkały na stacji.
- 1 osoba otrzymała pracę,
- 1 osoba powróciła do rodziny.

Osoby przebywające w Noclegowni korzystały z posiłków i suchego prowiantu w kuchni Caritas i obiadów w Klubie Seniora oraz przyrządzali samodzielnie posiłki dzięki zakupionej kuchence elektrycznej i mikrofalówce. Dodatkowo w zamian za sprzątanie przy sklepie piekarniczym pensjonariusze otrzymywali codziennie bezpłatnie świeże pieczywo.

W Noclegowni został opracowany cotygodniowy harmonogram dotyczący sprzątania oraz utrzymania czystości w wyniku czego uczyli się systematyczności i odpowiedzialności.

W okresie zimowym osoby bezdomne uczestniczyły w spotkaniach z Ojcami Klasztoru Kapucynów w Łomży i z przedstawicielami Grupy Odnowy w Duchu Świętym. Przy kawie i herbacie czytane było Pismo Święte i prowadzona była dyskusja na temat uzależnień i wartości ważnych dla człowieka.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę w wysokości 194 184,29 zł.

6.2 Składki na ubezpieczenia społeczne za podopiecznych

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Dz. U. z 2008 Nr 164 poz.1027 art.66 pkt.26 i 27 oraz art. 79 ust.1 ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają:

art. 26 osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;

art. 27 osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objęte indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej i nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;

W 2016 r opłacono składkę zdrowotną za:

- 288 osób pobierających zasiłek stały na kwotę – 138 564,80 zł - liczba składek 3078
- 2 cudzoziemców – na kwotę 326,16 zł - liczba składek 6

6.3 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobom samotnym, niepełnosprawnym wymagającym pomocy osób drugih w czynnościach dnia codziennego, pielęgnacji, udzielane były usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Taką pomoc świadczyły opiekunki domowe zatrudnione w MOPS.

Usługami opiekuńczymi objęto 96 osób. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu usług opiekuńczych wyniosła 84 206.

Usługami specjalistycznymi objęto 4 osoby. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła 7056.

Na realizację zadania wydatковано 1 836 220,90 zł. w tym zadania własne 1 696 936,45 zł, usługi specjalistyczne (zadanie zlecone) 139 284,45 zł.

6.4 Pomoc państwa w zakresie dożywiania

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest Programem wieloletnim. Art.2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego.

Celem Programu jest:⁴

1. wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnieniu posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich,
2. długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia,
3. upowszechnienie zdrowego stylu żywienia,
4. poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
5. rozwój w gminach bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

W ramach Programu realizowane były działania dotyczące w szczególności:

- zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:
 - a). dzieciom do 7 roku życia,
 - b). uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
 - c). osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach (art. 7 ustawy o pomocy społ.)

⁴ Ustawa z dnia 29 grudnia 2005r o ustanowieniu wieloletniego „Programu państwa w zakresie dożywiania”

Ogółem z programu dożywiania w okresie sprawozdawczym skorzystało **2 127 osób**.

w tym :

- dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – 288 dzieci,
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 568 dzieci,
- pozostałe osoby - 1271

Pomoc w formie obiadu otrzymało 982 osoby w tym:

288 dzieci do 7 roku życia,

568 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,

126 pozostałe osoby z art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Koszt – 520 712 zł. Łącznie wydano 100 660 posiłków.

Program realizowany był w 28 punktach żywieniowych w tym:

- szkoły – 9
- przedszkola – 15
- żłobki – 1
- inne – 3

Z zasiłków celowych na zakup żywności skorzystało 205 rodzin. Koszt świadczeń – 47 999 zł.

Świadczenia rzeczowe w postaci paczek żywnościowych otrzymało 769 rodzin – 2127 osób. Koszt realizacji zadania – 120 055 zł.

Koszt programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniósł 688 766 zł. w tym:

środki własne 191 700 zł,

dotacja 497 066 zł.

6.5 Mieszkania chronione

Zgodnie z Uchwałą nr 223/XXV/12 Rady Miejskiej Łomży z 29 sierpnia 2012 roku na terenie miasta Łomży utworzono 4 mieszkania chronione. Mieszkania są w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Pieczy Zastępczej oraz Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łomży.

Mieszkanie chronione przy ul. Dwornej 71/5 przeznaczone jest dla ofiar przemocy opuszczających Hostel Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Mieszkanie na ul. Polnej 16/63 przeznaczone na zabezpieczenie potrzeb pieczy zastępczej dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze.

Mieszkanie na ul. Połna 16/66 przeznaczone na zabezpieczenie potrzeb osób bezdomnych, z zaburzeniami psychicznymi, osób opuszczających zakład dla nieletnich, młodzieżowy ośrodek

wychowawczy, noclegownie oraz cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Mieszkanie na ul. Wojska Polskiego 27/5 przeznaczone na zabezpieczenie potrzeb osób opuszczających Placówkę Opiekuńczo - Wychowawczą w Łomży.

W 2016 r. w mieszkaniach chronionych zamieszkiwało 3 rodziny (9 osób), w tym:

- rodzina niepełna (matka samotna z 3 dziećmi) – 1,
- rodzina w konkubinacie (z 1 dzieckiem) - 1
- rodzina cudzoziemców z ochroną uzupełniającą – 1 (do 10.X.2016r)

MOPS poniósł koszty utrzymania ww. lokali (czynsz, media) w wys. 7 334 zł.

6.6 Interwencja kryzysowa i poradnictwo specjalistyczne

Interwencja kryzysowa jest narzędziem pracy socjalnej, polegająca na zapewnieniu wsparcia emocjonalnego, poczucia bezpieczeństwa, zredukowania lęku osobom, które w wyniku różnych wydarzeń potrzebują takiej pomocy.

W 2016 r. interwencją kryzysową objęto 197 rodzin.

Działania w przeważającej większości były prowadzone w stosunku do osób, wobec których została wszczęta procedura Niebieska Karta. W pozostałych przypadkach interwencje dotyczyły stwierdzonych lub zgłoszonych nieprawidłowości w relacjach między członkami rodziny, nieprawidłowo pełnionej władzy rodzicielskiej, konfliktów, niedojrzałości emocjonalnej, uzależnień.

Z poradnictwa specjalistycznego (prawne, psychologiczne, rodzinne) skorzystało 631 rodzin. Klienci Ośrodka korzystali z konsultacji psychologa, radcy prawnego, Biura Porad Obywatelskich, Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Ośrodka Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem.

6.7 Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi (art. 6 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej)⁵ Praca socjalna ingeruje dokładnie tam, gdzie dochodzi do wzajemnego oddziaływania ludzi z ich środowiskiem.

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

Fundamentem pracy socjalnej jest respektowanie praw człowieka, konieczność poszanowania jego praw i godności oraz sprawiedliwości społecznej.

Pracą socjalną objętych zostało 1 413 rodzin - 3 054 osób w rodzinie.

Praca socjalna dotyczyła:

- edukacji prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych,
- pomocy w dotarciu do poradnictwa specjalistycznego, uzyskaniu przysługujących świadczeń, dodatku mieszkaniowego,
- informowania o ofertach pracy, przeprowadzono rozmowy z pracodawcami,
- kierowania bezrobotnych na prace społecznie użyteczne,
- informowania o możliwościach leczenia uzależnień, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
- współpracy z instytucjami (Policja, Sąd, Straż Miejska, Szkoły) i organizacjami społecznymi (PKPS, CARITAS, TPD, EDUKATOR, PCK, BPO, OCALENIE) mającymi wpływ na udzielenie pomocy.

W wyniku pracy socjalnej;

- 27 osób podjęło leczenie odwykowe,
- 116 osób otrzymało przysługujące świadczenia,
- 68 osoby uzyskało stopień niepełnosprawności,
- 351 osób podjęło prace sezonowe, społecznie użyteczne, roboty publiczne,
- 16 osób podjęło i kontynuuje leczenie specjalistyczne,
- 28 osób uczestniczyło w zajęciach ŚDS i 9 osób w Oddziale Dziennego Pobytu w Wojewódzkim Szpitalu w Łomży,
- 60 osób uczestniczyło w zajęciach dla seniorów,
- 50 osób zostało uczestnikami szkoleń w ramach projektu współfinansowanego ze środków EFS.

Pracownicy socjalni pomagali również w pisaniu pism procesowych, wniosków oraz wypełnianiu różnych dokumentów- 459 osób

VII. POMOC CUDZOZIEMCOM

Pomocy cudzoziemcom udziela się na podst. art. 91.1 i art. 92.1 ustawy o pomocy społeczne. Cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę

uzupełniająca udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy.

Pomoc obejmuje:⁶

1. Świadczenia pieniężne przeznaczone:

a/ na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,

b/ pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego.

2. opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

3. pracę socjalną,

4. poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne,

5. udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi,

6. inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

W okresie sprawozdawczym pomocą integracyjną objęto 6 osób - 2 rodziny. Wyplacono 20 świadczeń dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą na kwotę 12 856 zł.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej art. 18.1 p 8 do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

„przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”⁷

W 2016 r. objęto 8 rodzin (31 osób w rodzinie) z pobytom tolerowanym lub ze względów humanitarnych. Pomocy udzielono w formie zasiłku celowego, z przeznaczeniem na zaspokojenie podstawowych potrzeb (dopłata do wydatków mieszkaniowych, żywność, leki, ubranie, podręczniki itp).

Wyplacono 56 świadczeń na kwotę 42 000 zł.

Efekty pracy socjalnej:

- 3 osoby wykonywało prace społecznie użyteczne w tym 1 osoba w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo Wychowawczej, 1 osoba w Klubie Seniora, 2 osoby w Państwowym Przedszkolu nr 14 w Łomży.
- 1 osoba podjęła bezpłatną naukę w szkole dla dorosłych na kierunku florystyka.
- 3 osoby podejmowały prace dorywcze (sprzątanie).

⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz.U.z 2015r poz..163

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej Dz.U.z 2015r poz. 163

VIII. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Inicjatorem programów prac społecznie użytecznych jest samorząd gminy, który organizuje prace na rzecz społeczności lokalnej, w porozumieniu z odbiorcami tych prac oraz Powiatowym Urzędem Pracy. Osoba skierowana do realizacji prac społecznie użytecznych, może je wykonywać do 10 godzin w tygodniu, za określonym wynagrodzeniem za każdą godzinę pracy - 8,10 zł. Pomiędzy zaangażowanymi stronami nie występuje stosunek pracy.

Do prac społecznie-użytecznych kierowane były osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Praca społecznie użyteczna jest także jedną z form przeciwdziałania całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy oraz łagodzeniu negatywnych skutków bezrobocia.

W ramach prac społecznie - użytecznych zatrudnionych było 34 osoby w tym:

- MPGKiM- 5 osoby (prace porządkowe),
- MOPS – 24 osób (opiekunki domowe, sprzątanie biura, pracownik gospodarczy)
- PCK –1 osoba (sprzątanie biura),
- Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo Wychowawcza - 1 (sprzątanie),
- Publiczne Przedszkole nr 14 – 3 (pracownik gospodarczy).

Postrzegane korzyści z programu to:

- możliwość uzyskania dodatkowych środków finansowych bez płacenia podatku i utraty świadczeń socjalnych,
- możliwość „wyjścia do ludzi” i motywacja dbania o siebie,
- większa odwaga w poszukiwaniu pracy,
- większa aktywność i przełamanie przyzwyczajień do rutynowych zajęć.

W ramach Porozumienia o współpracy pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w 2016 r. realizowany był **Program Aktywizacja i Integracja**. Program realizowany był przez dwa miesiące: listopad i grudzień 2016 r. W programie uczestniczyło 20 osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wobec których Urząd Pracy określił III profil pomocy. Dotyczy to osób najbardziej oddalonych od rynku pracy z powodu braku kwalifikacji, deficytu umiejętności zawodowych i społecznych oraz innych barier utrudniających podjęcie zatrudnienia i właściwe funkcjonowanie w środowisku.

Formą aktywizacji zawodowej były prace społecznie użyteczne -1550 godzin. W ramach integracji społecznej uczestnicy brali udział w warsztatach umiejętności społecznych – 80 godzin zajęć grupowych.

Głównym celem programu była poprawa sytuacji na rynku pracy, wzrost umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie ze stresem, panowania nad emocjami oraz wzmocnienie kompetencji i postaw niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym. Ze wszystkim uczestnikami Programu zostały zawarte kontrakty socjalne, które w całości zostały zrealizowane.

W ramach prac społecznie użytecznych przepracowano 8 195 godz. Łączny koszt Programu Aktywizacja i Integracja oraz prace społecznie użyteczne wyniósł 66 339 zł.

IX. REALIZACJA PROGRAMU WOŁONTARYSTYCZNEGO

Uchwałą Rady Miejskiej Nr 133/XVII/11 z dnia 30 listopada 2011 roku został przyjęty program wolontarystyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na lata 2011-2016.

Głównym celem programu jest zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta Łomża
W 2016 r pracę wolontarystyczną wykonywało **45 wolontariuszy** w tym 33 osoby w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i 12 w Centrum Pieczy Zastępczej.

Świadczona pomoc to:

- pomoc dla 27 dzieci w nauce - 29 wolontariuszy
- pomoc 12 rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz pomoc dzieciom w nauce w miejscu zamieszkania -12 wolontariuszy.
- pomoc w usługach osobie starszej niepełnosprawnej – 2 wolontariuszy
- pomoc dzieciom rodzinie cudzoziemców – 2 wolontariuszy

Zajęcia odbywały się w MOPS i w miejscu zamieszkania.

Osoby zaangażowane w wolontariat to studenci i uczniowie szkół średnich.

Wykonując swoje zadania wolontariusze, rozbudzali zainteresowania, uczyli wrażliwości, zrozumienia i empatii a także sposobów spędzania wolnego czasu.

Celem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest rozpropagowanie idei wolontariatu i objęcie większej ilości osób niepełnosprawnych w tym także pomoc rodzicom gdzie znajduje się dziecko niepełnosprawne oraz uczniom mających problemy w nauce.

Uchwałą Rady Miasta Nr 296/XXXV/16 z dnia 28 grudnia 2016r w został przyjęty nowy Programu Wolontarystyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na 2017 – 2021 r.

X. WSPÓLPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

„Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi art. 2pkt 2⁸

Współpraca pracowników socjalnych z w/w podmiotami polegała na informowaniu o możliwościach uzyskania i opiniowaniu osób zgłaszanych do otrzymania pomocy świadczonej przez te instytucje.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczącymi wprowadzenia ujednoliconych zasad przekazywania żywności dla najuboższej ludności UE w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej – 2014-2020 (PO PŻ)- podstawą do wydania tej formy pomocy były listy sporządzane przez pracowników MOPS w oparciu o ustalone kryteria wyboru beneficjenta. Pomoc rzeczowa w postaci produktów żywnościowych dystrybuowana była za pośrednictwem Związku Emerytów i Rencistów i czterech parafii na terenie miasta. W 2016 r. pracownicy MOPS zweryfikowali do otrzymania pomocy 558 osób z terenu miasta.

Do pozyskiwania pomocy w postaci bezpłatnego posiłku wydawanego przez kuchnię Caritas skierowano 300 rodzin z terenu miasta. Pracownicy socjalni MOPS co miesiąc weryfikują listy osób otrzymujących pomoc w formie obiadów i kierują do otrzymania tej formy pomocy kolejne osoby. W grudniu 2016r 380 osób otrzymało paczki żywnościowe z CARITAS.

W ramach współpracy z PCK Oddział w Łomży - osoby zgłaszające się o pomoc są informowane o możliwości uzyskania pomocy rzeczowej w postaci odzieży i art. gospodarstwa domowego. Pracownicy socjalni informowali o możliwościach uzyskania pomocy finansowej oferowanej przez organizacje pozarządowe i kwalifikowali osoby do uzyskania pomocy w ramach programu „Skrzydła” prowadzonego przez Caritas. W 2016 r. 50 dzieci otrzymało pomoc finansową w wys. od 500 do 700 zł na zgłaszane potrzeby.

W miarę możliwości prowadzone były działania zmierzające do pozyskania i dystrybucji artykułów pozyskanych od osób fizycznych i prawnych. W okresie objętym sprawozdaniem w wyniku prowadzonych działań – podopieczni MOPS uzyskali nieodpłatnie od osób fizycznych pomoc rzeczową w postaci nowej odzieży białej, artykułów szkolnych, zabawek dla dzieci, mebli i wyposażenia mieszkania.

⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

Prowadzone działania obejmowały również informowanie beneficjentów pomocy społecznej o miejscach gdzie można uzyskać bezpłatne poradnictwo.

Dzieci osób korzystających z pomocy korzystały z wsparcia świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez TPD i Caritas.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej razem z Caritas Diecezji Łomżyńskiej był współorganizatorem Olimpiady Integracyjnej pod hasłem „Zwycięzę bo pokonam samego siebie”, która odbyła się w dniu 04 czerwca 2016 r. w ramach Ogólnopolskiego Festynu Rodzinnego Caritas z okazji XIX Podlaskich Dni Rodziny. Pracownicy socjalni MOPS kwalifikowali dzieci do udziału w Olimpiadzie, uczestniczyli w organizowanej imprezie zapewniając dzieciom nadzór i opiekę podczas konkurencji sportowych.

W olimpiadzie uczestniczyło około 100 dzieci beneficjentów MOPS - w wieku szkolnym oraz 20 seniorów uczestników zajęć w Klubie Seniora. Zawody sportowe odbywały się w 14 konkurencjach, rekreacyjno-sportowych, biegów przełajowych w kilku kategoriach wiekowych i aranżacji taneczno-muzycznych. Uczestnicy Olimpiady mieli okazję poznać zasady bezpiecznego poruszania się po drogach, WORD w Łomży umożliwił poznanie tych zasad rozstawiając miasteczko ruchu drogowego po którym dzieci poruszały się na rowerach przy konieczności przestrzegania przepisów wynikających ze znaków drogowych.

Wszyscy uczestnicy Olimpiady otrzymali prezenty w postaci przyborów szkolnych i plecaków, pamiątkowe smycze i kredki z logo Olimpiady oraz paczki ze słodyczami. MOPS współfinansował zakup prezentów i medali dla zwycięzców poszczególnych konkurencji. W czasie trwania zawodów wszyscy uczestnicy mieli zapewnioną opiekę, ciepły posiłek, napoje i słodycze. Udział w olimpiadzie był bardzo pozytywnie odebrany przez dzieci, młodzież i seniorów biorących w niej udział, pozwolił na wspólną zabawę i zdrową rywalizację z osobami niepełnosprawnymi.

W 2016r pracownicy MOPS wyszli inicjatywą założenia stowarzyszenia „DOBRA POMOC”. Stowarzyszenie zostało zarejestrowane 30 grudnia 2016r. Celem Stowarzyszenia ma być niesienie pomocy osobom potrzebującym, wspieranie działań w zakresie socjalnym, społecznym, kulturalnym, edukacyjnym i zawodowym.

XII. WNIOSKI KOŃCOWE

Sprawozdanie za 2016 r. odzwierciedla realizację działań z zakresu polityki społecznej. Niezbędne są dalsze działania w kierunku rozwoju na rzecz integracji społecznej mieszkańców Łomży.

Problemy związane z bezrobociem, długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, bezradnością ze sobą powiązane i często występują łącznie.

Ważnym zadaniem na rok 2017 jest:

- wzmocnienie działań aktywizująco-wspierających kierowanych do osób i rodzin korzystających z usług pomocy społecznej,
- rozwijanie poradnictwa specjalistycznego i doradztwa dla zagrożonych wykluczeniem społecznym, niezbędnych do przezwyciężenia trudności i radzenia sobie w trudnych sytuacjach kryzysowych,
- kontynuowanie oraz tworzenie nowych projektów i programów osłonowych skierowanych do osób wykluczonych społecznie i grup zagrożonych marginalizacją,
- budowanie systemu wsparcia dla osób starszych niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, propagowanie idei wolontariatu,
- zwiększenie wydatków na usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne przeznaczone dla osób samotnych, które z różnych przyczyn wymagają, a są jej pozbawione oraz dla osób, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Podjęcie działań w kierunku wprowadzenia dwuzmianowej pomocy opiekunek domowych- finansowanie lub dofinansowanie z budżetu państwa,
- rozszerzenie placówki wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych,
- podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi celem rozwijania środowiskowych form wsparcia,
- rozwój pracy socjalnej na rzecz poprawy sytuacji życiowej osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem a także w kierunku życiowego usamodzielnienia z wykorzystaniem narzędzi w postaci kontraktu socjalnego, indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności i innych programów,
- rozwój form zatrudnienia takich jak: prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, interwencyjne, staże.
- rozbudowa bazy lokalowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (utworzenie filii MOPS).

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łomży
mgr inż. Wiesław Jagielak